

Önyargının Kirli Yüzü

– SeyitAhmetUzun · 15 Mart 2009

Uzaklarda bir köyde, kocası, çocuğu doğmadan ölmüş, tek başına yaşayan hamile bir kadın kendisine arkadaş olması açısından dağda yaralı olarak bulunduğu bir gelinciği evinde beslemeye başlar. Gelincik kadının yanından bir an bile ayrılmaz.

Her ne kadar evcil bir hayvan olmasa da, oldukça uysallaşır. Bir kaç ay sonra kadının çocuğu doğar. Tek başına tüm zorluklara göğüs germek ve yavrusuna bakmak zorundadır. Günler geçer ve kadın bir gün bir kaç dakikalığına da olsa evden ayrılmak zorunda kalır.

Gelincik ile bebek evde yalnız kalmışlardır. Aradan biraz zaman geçer ve anne eve gelir. Eve geldiğinde gelinciği ve kanlı ağzını görür. Anne çıldırmışçasına gelinciğe saldırır ve oracıkta öldürür hayvanı. Tam o sırada içerideki odadan bir bebek sesi duyulur. Anne odaya yönelir Ve odada beşiği, beşiğin içindeki bebeği ve bebeğin yanında parçalanmış olan yılanı görür.

İnsan olarak yaşadığımız patolojik ruh hallerinden birisi de önyargının aklımıza ve yüreğimize hükmetmesidir. Önceden oluşmuş bir kanaat ve düşünce değişmez bir yargı olarak bizi esir alınca yeniliğe, değişime ve gelişime yelken açmamız mümkün olmaz. Bu konuda ilk önce kendimize karşı oluşturduğumuz önyargının kirli yüzünü, değer suyuyla yıkamamız gerekir.

Herhangi bir işi yapamayacağımıza olan inancımız bizi o işi yapabilme gücünden alıkoyacaktır. Bu anlamda kendimizin başarabilme azmine karşı işlediğimiz cinayet önyargımızın kirli yüzünden kaynaklanmaktadır. Yapılabilecek en güzel şey önyargının kirli yüzünü bilgi suyuyla yıkayarak, kendimizi gerçek anlamda tanımaya çalışmaktır.

Einsteinin bir sözü vardır: "İnsanlardaki önyargıyı parçalamak benim atomu parçalamamdan daha zor " Ben bu sözün güçlü bir önyargı oluşturduğu kanaatindeyim. Önyargının giderilmesi belki çok zordur ancak bunu imkansız gibi göstermek ayrı bir açmazı da beraberinde getirecektir. Bunun için ön yargı insanların birbirini anlamasının önündeki en büyük engellerden birisi denilebilir. Fakat bundan kurtulmak imkansız değildir.

Bir örnekle bunu açıklayabiliriz;

Alimin birine sormuşlar en çok kimi seviyorsun diye. Alim cevap vermiş; "Terzimi çok seviyorum."

"neden" demişler. Alim; "çünkü terzim her gittiğimde benim ölçümü yeniden alıyor ama diğer insanlar

kafalarında ilk görüntün neyse seni öyle yadırgar onların gözünde hiç değişme ihtimalin yoktur. Terzim öyle değil değişme ihtimalim var diyerek her zaman ölçümü alır. Bundan dolayı terzimi çok seviyorum... Bu örnekte görüldüğü gibi, birbirimizi değerlendirirken zihnimizde canlanan ilk anlayışı ölü suretine dönüştürmektense, birbirimizi canlı, değişen, gelişen ve olgunlaşan bireyler olarak görmemiz yeterli olacaktır.

Aksi taktirde sürekli yargılayan, eleştiren, gelişime kulak tıkayan, değişimi benimsemeyen anlayış özürlü bireyler olarak bu "anlayış özü" virüsünü toplumun her kademesine yayarak birbirine mesafeli bireyler oluşturulur. Bu ise empatinin öldürülerek anlayışın mahkum edilmesine neden olur. Bunun sonucunda ise önyargı kirli bir bakış açısı olarak toplumu kuşatır.

Peki ne yapmak gerekir. İşte bir hikaye ve yol işareti;Esnaftı. Küçük dükkânında sattığı kumaşlarla geçimini sağlamaya çalışıyordu. Yalnız bir huyu vardı, aynı sokaktaki rakiplerinin vitrin camları çok kirli diye sürekli şikâyet ederdi. Meslektaşları onun bu dırdırlarından bıkip usanmışlardı. "Neden şehirdeki en kirli vitrin bu adamlarda, anlamıyorum" diye söylenirdi sık sık. Bir gün kahvede otururken işi iyice ileriye götürdü ve diğerlerine karşı kırıcı davrandı. Kahveden ayrılmadan önce, sokağın karşısında dükkanı bulunan başka bir esnaf ona şöyle seslendi:

"Sen önce git kendi vitrinini yıkayıp temizle." O da önce "Benim vitrinim temiz dese de, diğerlerine "örnek" olmak için vitrinini yıkadı. Ertesi gün kahvede otururken arkadaşları onu şu sözleri söylerken duydular:

"İnanmıyorum. Böyle bir şey olmaz. Ben vitrinimi yıkar yıkamaz, sanki haber aldılar; rakiplerimin hepsi o akşam vitrin camlarını pırıl pırıl yapmışlar."

Kendini beğenmiş esnaf bunları söylerken, diğer esnaflar, onun kendi vitrinindeki kirler yüzünden herkesin vitrinini kirli zannettiğini ve bunu ona söyleseler bile dinlemeyeceğini bildiklerinden sadece gülümsemekle yetindiler.

Ne dersiniz kirli zihinlerimizi anlayış ve empati suyuyla yıkamaya ve yeniden yaşamayı değerli kılmaya.